

[Mette Madsen]

Der er for nylig i Prag i Tjekkoslovakiet gennemført en straffeprocess mod 6 førende repræsentanter for Charta 77, der kæmper for menneskerettighederne i overensstemmelse med Helsingforsaftalen. De pågældende domme har givet anledning til betydelig uro i den danske befolkning, bl. a. er der indsamlet 2091 underskrifter fra skoler, seminarier, arbejdspladser, fagforeninger, virksomheder og privatpersoner hovedsagelig i Nordjylland med anmodning om en officiel dansk protest.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Mit svar er, at Danmark allerede har givet udtryk for sin holdning i anledning af dommene over de 6 Charta 77-medlemmer i Prag. Det er sket gennem offentliggørelsen af en fælleserklæring den 26. oktober i år fra de 9 EF-medlemslandes regeringer, og vi har i høj grad vores andel i denne fælleserklæring.

I erklæringen udtrykker den danske regering sammen med de øvrige medlemslande dyb bekymring over retssagen imod tilhængere af Charta 77 i Tjekkoslovakiet og over de domme, der er blevet afsagt. Det understreges bl. a., at de tjekkoslovakiske myndigheders handling er uforenlig med de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til slutakten fra konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa.

Jeg kan også oplyse over for fru Mette Madsen, at Danmark og vore EF-partners regeringer i anledning af arrestationerne af Charta 77-tilhængere i juli 1979 foretog særskilte og samarbejdede henvendelser til de tjekkoslovakiske myndigheder, hvor vi netop også gav udtryk for vores bekymring over disse arrestationer. Ved at lade disse henvendelser foregå på det tidspunkt i fortrolighed var det vores håb, at de måske kunne have større effekt hos de tjekkoslovakiske myndigheder. Det er en vurdering, som man nu bagefter kan sige ikke holdt stik.

Der kan ikke være tvivl om den danske regerings standpunkt, når menneskerettigheder krænkes. Vi håber, at netop den udtalelse fra de ni i fællesskab har større vægt i international sammenhæng end en udtalelse fra det enkelte land. Min tilkendegivelse her – også nu – er altså et udtryk for, at regeringens holdning over for dette er ganske klar.

Mette Madsen (V):

Jeg takker statsministeren for svaret, men jeg tror, statsministeren havde meget ret i, at det burde være sket meget klart og meget tydeligt allerede på et tidligt tidspunkt. Jeg tror også, det ville have været bedre, om Danmark, selv om man har protesteret sammen med de andre ni EF-lande, havde reageret alene. Når jeg har rejst problemet her og stillet spørgsmålet til statsministeren, er det, fordi folk rundt omkring på arbejdspladser, skoler og de andre steder, der er nævnt i begrundelsen for mit spørgsmål, er dybt bekymrede, og da Danmarks udtalelse om bekymring ikke rigtig er nået ud til befolkningen, havde jeg gerne set, at den danske regeringschef ganske klart havde sagt til den tjekkoslovakiske regering: det her er uantageligt.

Når jeg lægger så megen vægt på, at vi siger det tydeligt, er det, fordi chartakredsen selv har givet udtryk for, at den store opmærksomhed, processen har tiltrukket sig, udvirkede halvering af den forventede strafudmåling, og at de nu fremførte protester også nok i det lange løb vil føre til lempelser ikke bare for de seks, der er blevet dømt, men også under den behandling, som nu kommer af deres familie og venner i fremtidige sager mod mennesker, der kræver fri meningsudveksling i Tjekkoslovakiet.

Jeg ved, at statsministeren har modtaget over 2.000 underskrifter fra Nordjylland, og jeg havde håbet, at statsministeren ville sætte regeringens etiket på denne protest og derved forstærke den endnu en gang.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan sige til fru Mette Madsen, at jeg naturligvis hidtil har drøftet det med udenrigsministeren – også den tidligere udenrigsminister – med hvem jeg har været enig om den fremgangsmåde, som er anvendt, men jeg vil gerne her sige, at jeg er enig i den opfattelse, at det er en alvorlig sag, og jeg skal ved først givne lejlighed drøfte med udenrigsministeren, under hvilken form vi måske igen på passende måde og helst med en effektiv virkning kan udtrykke os om sagen.

Mette Madsen (V):

Så vil jeg gerne sige mange tak til statsministeren. Jeg tror, vi er enige om, at disse protester desværre ikke kan komme tit nok.